

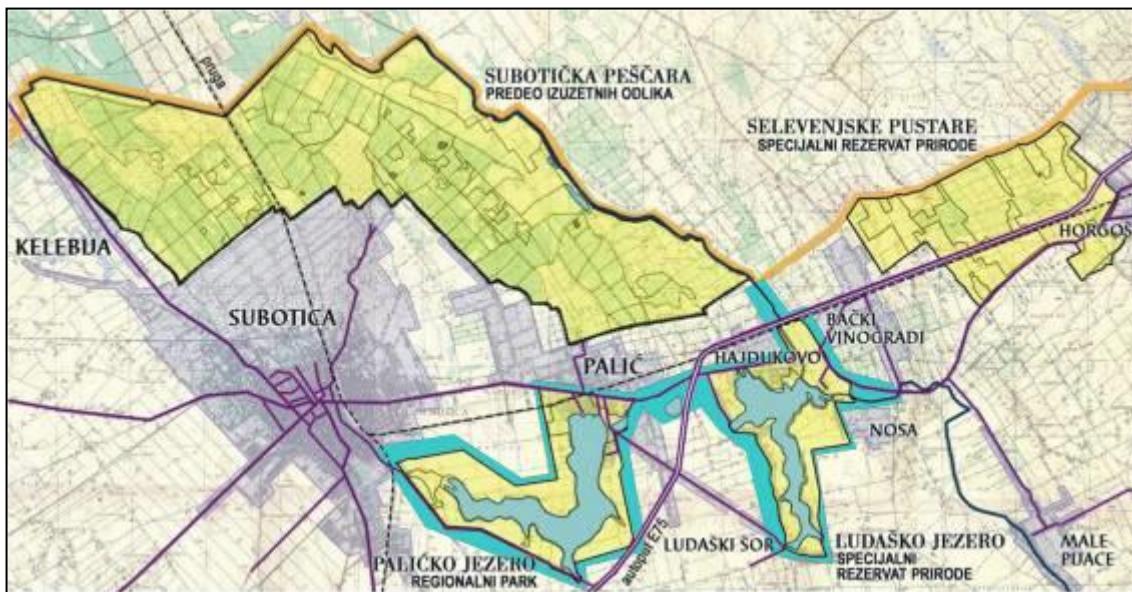

JAVNO PREDUZEĆE - KÖZVÁLLALAT - PUBLIC ENTERPRISE
PALIĆ-LUDAŠ
Kanjiški put 17a, 24413 Palić
tel: 024/753-121, fax: 024/753-474
email: office@palic-ludas.rs www.palic-ludas.rs www.ludas.rs

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O KORIŠĆENJU RIBARSKOG PODRUČJA “PALIĆ-KIREŠ-LUDAŠ”

ZA 2015. GODINU

Februar 2016.

Godišnji izveštaj o korišćenju Ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“ je narativni izveštaj o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem „Palić – Kireš – Ludaš“ za 2015. godinu (Izveštaj o korišćenju ribarskog područja – član 21. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. glasnik RS“, br.128/2014).

SADRŽAJ

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NARIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RRIBOLOVACA I RIBARA	4
2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA.....	7
3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA.....	8
4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA.....	8
5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA	10
6. FINANSIRANJE	

1. PROCENA BIOMASE I PRIRASTA RIBLJEG FONDA U RIBARSKOM PODRUČJU

1.1. Procena biomase

Budući da je i dalje nezadovoljavajući kvalitet vode i loš ekološki status voda celog ribarskog područja (mesečni podaci Zavoda za javno zdravlje iz Subotice i Rezultati merenja kvaliteta vode pasivnim senzorima za Palić i Ludaš 2015. godine – *Grad Subotica – Gradska uprava*) i činjenicu da detaljna ihtiološka ispitivanja ni u 2015. godini nisu rađena na celom ribarskom području, nije moguće dati preciznu objektivnu procenu biomase i prirasta riblјeg fonda.

Na osnovu ranijih i aktuelnih ispitivanja dostupne su sledeće procene:

Jezero Palić

II Sektor

Količina: nije signifikantno

100 % srebrni karaš

Mrest: registrovan

III Sektor

Količina: oko 200 kg/ha – oko 3 000 jedinki/ha

90% srebrni karaš i ostala bela riba

10% šaran

IV sektor (ispitivanja u avgust 2013. godine)

Količina: oko 450 kg/ha - oko 14 000 glava/ha

95,6 % srebrni karaš

2,03 % smuđ

1,51 % amurski čebačok

0,81 % sunčanica

Tokom leta 2014. godine, u skladu sa Dozvolum za sanacioni izlov ribe (broj: 324-04-13/14-02 od 9. maja 2014. godine) izdatom od strane Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, na području jezera Palić u okviru Parka prirode „Palić“ (Odluka o proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ – Sl. list Grada Subotice br. 15/13 i 17/13 – ispr.) i Ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“ (Odluka o proglašenju ribolovnog područja „Palić – Kireš – Ludaš“, Sednica UO od 16.03.2009.), na osnovu člana 29, stava 3 i 6 Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribiljeg fonda („Sl. Glasnik“ RS, br. 36/2009 i 32/2013 – odluka US), sprovedene su aktivnosti na sanacionom izlovu ribe.

Dana 08. jula 2014. godine se pristupilo obavljanju sanacionog ribolova u ribolovnoj vodi jezera Palić (IV sektor). Lica navedena u Dozvoli su postavili ribarske mreže. Ribarske mreže su pregledane i izvađene iz ribolovne vode dana 09. jula 2014. godine, kada je obavljen i pregled. U toku pregleda iz vode je izvađena riba:

	Naziv vrste (naučni)	Naziv narodni	Broj izvađenih jedinki	Količina (u gramima)
1.	<i>Perca fluviatilis</i> Linné, 1758.	bandar	6	1000
2.	<i>Stizostedion lucioperca</i> Linné, 1758.	smuđ	6	100
3.	<i>Lepomis gibbosus</i> Linné, 1758.	sunčanica	18	2000
4.	<i>Carassius gibelio</i> Bloch, 1782	srebrni karaš	137	11000

Dana 10. jula 2014. godine se pristupilo obavljanju sanacionog ribolova u ribolovnoj vodi jezera Palić (III sektor). Lica navedena u Dozvoli su postavili ribarske mreže. Ribarske mreže su pregledane i izvađene iz ribolovne vode dana 10. jula 2014. godine, kada je obavljen i pregled. U toku pregleda iz vode je izvađena riba:

	Naziv vrste (naučni)	Naziv narodni	Broj izvađenih jedinki	Prosečna težina (u kg)
1.	<i>Carassius gibelio</i> Bloch, 1782	srebrni karaš	380	36

Dana 31. jula 2014. godine u periodu od 11 do 14 časova se pristupilo obavljanju sanacionog ribolova amurskog čebačoka (*Pseudorasbora parva*), sunčanice (*Lepomis gibbosus*) i srebrnog karaša (*Carassius gibelio*) u ribolovnoj vodi jezera Palić (III i IV sektor). Lica navedena u Dozvoli su postavili ribarske mreže. U toku pregleda tokom istog dana iz vode je izvađena sledeća riba:

Rbr.	Naziv vrste (naučni)	Naziv narodni	Broj izvađenih jedinki	Količina (u kg)
1.	<i>Perca fluviatilis</i> Linné, 1758.	bandar	2	
2.	<i>Lepomis gibbosus</i> Linné, 1758.	sunčanica		0,5
3.	<i>Carassius gibelio</i> Bloch, 1782	srebrni karaš		20

Na osnovu podataka ranijih i aktuelnih ispitivanja možemo zaključiti da u Palićkom jezeru po brojnosti i u masenom udelu absolutno dominira srebrni karaš (alohton - invazivna vrsta), dok su autohtone vrste (šaran, smuđ) zastupljene u maloj količini i javljaju se pojedinačno.

Ulovljene jedinke tokom ovih istraživanja i izlova su bile lošeg stanja, malog rasta i slabo razvijene, što ukazuje na nepovoljne uslove koje vladaju u jezeru. Sastav i loše fizičko stanje vrsta je pod direktnim uticajem kvaliteta vode i sedimenta, kao i raznovrsnosti staništa i nepostojanja dovoljnog izvora raznovrsne hrane.

Krvavo (Omladinsko) jezero

Zbog nepovoljnih hidrohemijskih i hidrobioloških uslova, nastavljen je trend izostanka prirodnog mresta svih ribljih vrsta, izuzev srebrnog karasa i belice. Gajenje riblje mlađi, aktivnost koja se na prostoru Krvavog jezera odvijala do 2010. godine – je obustavljena i nisu planirane dalje aktivnosti, s obzirom da ne posedujemo precizne podatke u vezi sa kvalitetom fizičo-hemijskim i biološkim parametara (nije rađen probni izlov).

Kanal „Palić – Ludaš“

U prošlosti, kada je Krvavo jezero služilo za uzgoj riblje mlađi, dešavalo se da jedinke (mlađi) šarana preko kanala „Palić – Ludaš“ dospe u Ludaško jezero. Budući da je gajenje riblje mlađi i ove godine izostalo, eliminisana je mogućnost dospevanja mlađi šarana u Ludaško jezero posredstvom kanala „Palić – Ludaš“. Kanal „Palić – Ludaš“, pored svoje značajne funkcije ekološkog koridora između dva značajna ekosistemska kompleksa, doprinosi i transferu alohtonih vrsta biljaka i životinja u Ludaško jezero i dalje, preko rečice Kireš u Tisu.

Rečica Kireš

Prema poslednjim istraživanjima (podaci od 04.12.2008. godine – istraživanja je obavio Zavod za zaštitu prirode Srbije), na Kirešu, u delu koji se nalazi u režimu zaštite II stepena Specijalnog rezervata prirode „Ludaško jezero“, u dužini od 500 metara, probnim elektroribolovom je ustanovljeno prisustvo 7 vrsta riba iz 3 familije. Iz familije Esocidae registrovana je štuka (*Esox lucius*), iz familije Cyprinidae 5 vrsta (srebrni karaš – *Carassius auratus*, čebačok – *Pseudorasbora parva*, zlatni karaš – *Carassius carassius*, linjak – *Tinca tinca*, crvenperka – *Scardinius erythrophthalmus*) i iz familije Centrarchidae jedna vrsta (sunčanica – *Lepomis gibbosus*). Iako su i ovde evidentirane alohtone vrste, od posebne važnosti je nalaz autohtonih vrsta, kao što su štuka, linjak i zlatni karaš, čije je prisustvo posledica postojanja povoljnijih uslova u rečici Kireš nego u Palićkom i Ludaškom jezeru.

Ludaško jezero

Podaci za Ludaško jezero su takođe iz 2008. godine. Na Ludaškom jezeru elektroizlov se radio 03.12.2008. godine na pet lokaliteta: kod Vizitorskog centra Ludaš, „salaša“, kod Žute obale, škole u Ludaškom šoru i Gujaš čarde. Ukupno je konstatovano prisustvo 6 vrsta riba; 5 vrsta iz familije Cyprinidae (srebrni karaš – *Carassius auratus*, čebačok – *Pseudorasbora parva*, šaran – *Cyprinus carpio*, crvenperka – *Scardinius erythrophthalmus*, bodorka – *Rutilus rutilus*) i jedna vrsta iz familije Percidae (grgeč – *Perca fluviatilis*). U odnosu na ukupnu brojnost, najviše su zastupljeni srebrni karaš i čebačok, a u znatno manjem broju i bodorka. Sa svega nekoliko primeraka pronalažene su crvenperka i grgeč, dok je izlovljen samo jedan primerak šarana. U odnosu na maseni ideo, srebrni karaš je najzastupljenija vrsta. Uzorkovanja su obavili saradnici Zavoda za zaštitu prirode Srbije u saradnji sa Stručnom službom Upravljača.

Procenjena količina: 350 kg/ ha

75% srebrni karas

18% šaran

2% smuđ

5% ostala riba

Posmatrano procentualno po broju jedinki, riblji fond se poslednjih godina odražava skoro kao monokultura srebrnog karasa.

Svi navedeni podaci predstavljaju rezultate analize kombinovanih istraživanja, monitoringa i praćenja stanja:

- monitoring koji su obavili stručnjaci Zavoda za zaštitu prirode Srbije u saradnji sa stručnom službom upravljača
- izlov alohtonih invazivnih vrsta ribe kao mera aktivne zaštite prirode (stručna služba)
- evidentiranje ulova ribolovaca (ribočuvarska služba)
- evidentiranje pomora riba (ribočuvarska služba).

Na teritoriji celokupnog ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“ može da se konstatiše sledeće:

Na osnovu postojećih podataka, možemo da zaključimo da se ihtiofauna pojavljuje sa malim brojem predstavnika.

Kao i za 2014., tako i za 2015. godini je bilo planirano da se pripreme obimnija istraživanja i da stručna kuća obavi naučno-istraživački izlov **na celom ribarskom području**, međutim, finansijski uslovi nisu dozvolili realizaciju tog dela Godišnjeg programa.

1.2. Ribolovni pritisak

Na svim delovima ribarskog područja po brojnosti i u masenom udelu apsolutno dominira alohtoni-invazivni srebrni karaš (*Carassius auratus*), dok od autohtonih vrsta (šaran - *Cyprinus carpio*, smuđ - *Sander lucioperca*) ima jako male količine.

Ribočuvarska služba je u 2015. godini evidentirala 1137 rekreativnih ribolovaca. Prema prikupljenim podacima od rekreativnih ribolovaca u 2015. godine je ulovljeno oko 987 kg srebrnog karaša, 315 kg šarana, oko 123 kg smuđa i 3 kg grgeča.

Na osnovu prethodnih podataka zaključuje se da je ribolovni pritisak na autohtone vrste minimalan, kao i na alohtone vrste (iako je na njih veći ribolovni pritisak čak i poželjan).

1.3. Praćenje stanja – pojedinačna uginuća i pomori riba

Tokom letnjeg perioda 2015. godine ribočuvarska služba je nekoliko puta evidentirala pojedinačna uginuća riba (od 10-15 jedinki do 100) na jezeru Palić, ali većih pomora nije bilo.

2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA

Budući da sanacione mere na vodama ribarskog područja nisu sprovedene i da nije dostignut zadovoljavajući ekološki status i poboljšanje kvaliteta vode, ni tokom 2015. godine se nije pristupilo reviziji dozvoljenog izlova riba po vrstama. Međutim, na osnovu desetogodišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem i u skladu sa Naredbom o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda („Službeni glasnik RS“, br. 56/2015), a uzimajući u obzir procenjeni prirast biomase autohtonih vrsta, prosečan broj sportskih ribolovaca na ribarskom području, kao i druge faktore koji deluju na brojnost i biomasu ribljeg fonda (krivolov, prirodni mortalitet, faktori sredine), utvrđene su se sledeće mere:

1. Trajno se zabranjuje ulov za sledeće vrste:

- linjak - *Tinca tinca*
- zlatni karaš - *Carassius carassius*

2. Privremeno se zabranjuje ulov za sledeće vrste riba, i to u periodu:

- šaran - *Cyprinus carpio* od 1. aprila do 31. maja
- smuđ - *Sander (Stizostedion) lucioperca* od 1. marta do 30. aprila

1. Zabranjuje se rekreativni ribolov svih vrsta riba tokom cele godine u vremenu od 21:00 do 3:00 časa u periodu letnjeg računanja vremena, a od 18:00 do 5:00 časova u periodu zimskog računanja vremena
2. Zabranjuje se lov smuđa (*Sander (Stizostedion) lucioperca*) čija dužina je manja od 40 cm, štuke (*Esox lucius*) čija dužina je manja od 40 cm
3. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova ograničava se dnevni ulov **autohtonih vrsta** riba na najviše 5 kg po ribolovcu
4. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova dozvoljen je neograničen lov svih alohtonih vrsta: sivog tolstolobika (*Aristichthys nobilis*), belog tolstolobika (*Hypophthalmichthys molitrix*), američkog somića (*Ictalurus nebulosus*), sunčice (*Lepomis gibbosus*), amurskog čebačoka (*Pseudorasbora parva*) i babuške (*Carassius auratus gibelio*).
5. Godišnji izlov šarana (*Cyprinus carpio*) za celo ribarsko područje ograničava se na 70 t.

Nakon sproveđenja sanacionih mera na vodama ribarskog područja, dostizanja zadovoljavajućeg ekološkog statusa i poboljšanja kvaliteta vode, **pristupiće se reviziji dozvoljenog izlova ribe po vrstama.**

3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA

Na osnovu Pravilnika o nacionalnoj listi indikatora zaštite životne sredine („Sl. glasnik RS“, br. 37/2011) stanje površinskih voda u pogledu opšteg kvaliteta prikazuje se indikatorom SWQI (Serbian Water Quality Index). Prema godišnjem izveštaju Monitoringa kvaliteta vode jezera Palić i Ludaš i Potoka Kereš* u 2015. godini stanje svih površinskih voda je bila loša (SWQI između 39 i 71), a u nekim mesecima čak i veoma loša (SWQI između 0-38).

Zbog lošeg ekološkog statusa voda na ribarskom području, a u skladu sa Programom upravljanja ribarskim područjeim za period 2010-2019. godine i Godišnjim programom upravljanja, nije se ni planiralo poribljavanje na teritoriji ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“.

S obzirom da se stanje kvaliteta voda ribarskog područja nije popravilo – nisu omogućeni ni uslovi za reprodukciju, rast i razvoj ribljeg fonda.

Zbog svega navedenog, upravljač i korisnik ribarskog područja nije doneo detaljan Program poribljavanja.

* Monitoring i izveštavanje obavlja Zavod za javno zdravlje Subotica

4. MERE I NAČIN ZAŠTITE RIBARSKOG PODRUČJA

Zaštita ribarskog područja odvijalo se na osnovu *Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda* („Sl. glasnik RS“, br.128/2014), *Zakona o zaštiti prirode* („Službeni glasnik RS, br. 36/09 i 88/10), *Uredbe o zaštiti Specijalnog rezervata prirode „Ludaško jezero“* (Sl. glasnik RS broj 30/06), *Odluka o proglašenju zaštićenog područja Park prirode “Palić“* (“Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-ispravka), kao i ostalim propisima vezanim za upravljanje zaštićenim područjima.

4.1. Praćenje kvaliteta vode i mulja

Na osnovu Ugovora, Zavod za javno zdravlje Subotica je obavljao kontinuirano praćenje kvaliteta vode jezera Palić mesečnom dinamikom, a analize kvaliteta mulja su rađene po potrebi. Monitoring ostalih vodenih površina na ribarskom području je rađen sezonskom dinamikom i po potrebi. Program praćenja kvaliteta vode i mulja se finansira iz budžeta Grada Subotice.

Svi izveštaji nadležne službe se nalaze na internet prezentaciji lokalne samouprave – Grad Subotica:

<http://www.subotica.rs/index/page/id/8242/lg/sr/pr/1>

4.2. Praćenje osnovnih parametara

Stručna služba Upravljača prati sledeće parametre: vodostaj, temperatura vode i vazduha, rastvoreni kiseonik u vodi (mg/l i zasićenost-%) i pH vrednost vode. Za praćenje ovih parametara koristi se multiparametarski aparat „pH-mV-KONDUKTOKO-O₂-metar Multi 340i WTW“.

Na području Palićkog jezera parametri su se pratili dnevnom dinamikom, a na ostalom delu ribarskog područja – nedeljnom dinamikom, a po potrebi češće. Svi podaci o izmerenim parametrima postoje u dokumentaciji korisnika ribarskog područja.

Upravljač je dnevnom dinamikom pratio vodostaj jezera Palić i obaveštavao VDP DTD „Severna Bačka“ i Gradsku upravu.

4.3. Uklanjanje mehaničkih nečistoća

Stalna aktivnost korisnika - obavljala se prema potrebi. Aktivnosti su obuhvatale iznošenje čvrstog otpada iz jezera i kanala (pet ambalaža i drugi otpad koji dospeva u vodu i na obalu). Otpad se sakuplja u džakove, stavlja na čamce, iznosi iz jezera i odnosi na deponiju. Takođe, tokom prolećnih i jesenjih meseci, iz jezera i kanala je uklanjano suvo lišće i grane, kako bi voda mogla nesmetano da protiče u celom sistemu. Biomasa je odnošena na kompostiranje.

4.4. Uklanjanje submerzne vegetacije

Uklanjanje submerzne vegetacije u toku letnje sezone Upravljač obavlja kontinuirano, isključivo na lokacijama koje su predviđene za kupanje (Muški i Ženski šstrand) na jezeru Palić, a od 2013. i na jezeru Ludaš (kod škole na Šupljaku) u saradnji sa Volonterskom čuvarskom službom UG „Ludaš“, kao i uz obalu u zatonima, gde se, praktično stvara debo nanos uginulih biljaka i gde one počinju da trule. Od nanosa submerzne vegetacije se čiste i prelivи (rešetke) između sektora jezera i na delu Krvavog jezera prema kanalu „Palić-Ludaš“. Planirano je da se aktivnosti na uklanjanju submerzne vegetacije značajno smanje i da se sprovode samo na mestima gde to narušava atraktivnost jezera Palić (u turističkom smislu) i protok vode u sistemu. Ideja je da se uspostavi ekološka ravnoteža u sistemu – omogući submerznoj vegetaciji da ona obavlja fotosintezu na račun cijanobakterija i algi.

4.5. Pravljenje „odušaka“ na ledu

Zbog povoljnih vremenskih uslova i blage zime u zimskom periodu 2015. godine nije rađeno otvaranje odušnih otvora na ledu u blizini prirodnih zimovnika riba.

4.6. Obeležavanje ribarskog područja

Ribarsko područje „Palić-Kireš-Ludaš“ je početkom 2010. godine obeleženo u skladu sa Pravilnikom o načinu obeležavanja granica ribarskog područja („Sl. glasnik RS“, br. 79/2009). Održavanje i zamena tabli je redovna aktivnost Upravljača i sprovodi se prema potrebi.

U skladu sa novom Odlukom o proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-ispravka) započeto je usklađivanje aktivnosti sa novom zaštitom na području (delom ribarskog područja) jezera Palić (na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena ograničava se sportski ribolov, na 30 % ukupne dužine linije obale uz ovaj režim i na određene deonice obale u skladu sa prisustvom osjetljivih vrsta i stanišnih tipova). Stručna služba upravljača/korisnika ribolovnog područja je pripremila karte i table, i tokom 2014. godine postavljene su iste za obeležavanje mesta za sportski ribolov. Ribočuvarska služba na terenu kontinualno obaveštava ribolovce o prethodno pomenutim

promenama. Tokom godine se radilo na održavanje već postavljenih tabli ribarskog područja „Palić-Kireš-Ludaš“ (dopuna, popravka).

4.7. Saradnja sa nadležnim institucijama

Saradnja sa nadležnim ustanovama i službama je stalna aktivnost Korisnika/Upravljača. Pored institucija na gradskom, pokrajinskom i republičkom nivou, Upravljač ostvaruje dobru saradnju sa zaštićenim prirodnim dobrima i drugim ribarskim područjima.

U toku 2015. godine intenzivno se radilo na određivanju metodologije smanjenja količina biomase alohtonih/invazivni vrsta riba u jezeru Palić i Krvavom jezeru. I ove godine je održano više sastanaka sa zainteresovanim subjektima - vid kolaborativnog upravljanja zaštićenim područjem (Gradska uprava, vodoprivreda, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, VDP DTD „Severna Bačka“) oko potrebnih promena režima voda u sistemu Palić – Krvavo jezero – kanal „Palić – Ludaš“ - Ludaš i u sklopu pripremnih Studija za sanaciju Palića (oba jezera su povezana).

Na osnovu zaključaka sa navedenih sastanaka potraživani su uslovi zaštite prirode za sprovođenje urgentnih mera zaštite na staništima zaštićenih i strogo zaštićenih (prvenstveno biljnih) vrsta zbog ugrženosti. Visoki vodostaj Palićkog, Krvavog i Ludaškog jezera onemogućuje košenje priobalnih slatinskih livada, takođe podstiče širenje trske na staništima zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta, odnosno na stanišnim tipovima zbog kojih se štite zaštićenih područja (PP „Palić“, SRP „Ludaško jezero“). Poboljšanje stanja vegetacija priobalnih staništa pozitivno utiče na kvalitet vode u jezerima, a prirodna dinamika vodostaja predstavlja preuslov za unapređenje ekosistema vodenih tela (uslovi za razvijanje vodenih makrofita, zooplanktona, itd.).

Prema Rešenju Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (03-1643/2, od 21.09.2016) o uslovima zaštite prirode, snižavanje nivoa vode se odvijalo u periodu septembar-novembar 2015. godine. Nivo vode IV sektora Palića, kao i Ludaškog jezera se smanjio za 20 cm ispod redovnog nivoa. Nivo vode Krvavog jezera je snižen u skladu sa potrebama upravljanja, uz uslov da se u centralnim delovima dubina vode ne spusti ispod 40 cm. Posle novembra nivo vode na jezerima se podiglo na redovni nivo. Na bazi rezultata obavljenih monitoringa nastaviće se sa određivanjem potrebnih promena režima voda u sistemu Palić – Krvavo jezero – kanal „Palić – Ludaš“ – Ludaš.

U toku 2015. godine u vezi sa zakonskom obavezom usklađivanja Programa upravljanja ribarskim područjem „Palić-Kireš-Ludaš“, sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda i sa planovima upravljanja zaštićenim područjima, realizovane se sledeće aktivnosti:

1. Kao osnov za usklađivanje, na sednici Nadzornog odbora Preduzeća koja je održana 27.10 2015; doneta je Odluka o reviziji granice Ribarskog područja „Palić-Kireš-Ludaš“ na zaštićenim područjima SRP „Ludaško jezero“, SRP „Selevenjske pustare“, PIO „Subotička peščara“ i PP „Palić“ (broj 626/2015 od 27.10.2015.).
2. Dana 30.10.2015. godime dopisom broj 642/2015 gore navedena odluka je poslata na davanje saglasnosti nadležnom Ministarstvu.
3. Dana 17.12.2015. godine od Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine stigao je odgovor (dopis broj 324-07-307/2015-17 od 09.12.2015.) u vezi sa potraživanjem saglasnosti na gore navedenu Odluku. U odgovoru

nadležno Ministarstvo ističe da je na osnovu Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik Republike Srbije“ broj 128/2014), u okviru svih zaštićenih područja kojima JP „Palić-Ludaš“ upravlja, potrebno proglašiti posebno (pojedinačno) ribarsko područje. S' obzirom da je pomenutom Odlukom upravljač proglašilo objedinjeno ribarsko područje, što nije u skladu sa citiranim Zakonom, naloženo je da se dostavi poseban zahtev za proglašenje ribarskog područja za svako pojedinačno zaštićeno područje.

4. Dana 21.12.2015. godine, od Pokrajinskog sekretarijata za urbanizam, graditeljstvo i zaštite životne sredine, stigao je odgovor na zahtev za dobijanje saglasnosti na Godišnji program upravljaljna ribarskim područjem „Palić-Kireš-Ludaš“ za 2016. godinu. U odgovoru Sekretarijat ističe da su korisnici ribarskih područja dužni da usklade Programe upravljanja ribarskim područjem sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik Republike Srbije broj 128/2014“) i da je u skladu sa tim potrebno izmeniti/dpouniti već pripremljeni Godišnji program upravljanja za 2016. godinu.
5. Početkom 2016. godine (22.01.2016.) potražene su i uslovi zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode u vezi usklađivanja Programa upravljanja ribarskim područjem „Palić-Kireš-Ludaš“. U trenutku pisanja izveštaja još nije dobijeno rešenje o uslovima zaštite prirode.

4.8. Razvoj rekreativnog ribolova

Razvoj rekreativnog ribolova, sportskog ribolova i sportskog ribolovnog turizma korisnik je sprovodio u saradnji sa Savezom sportskih ribolovaca Subotice kroz podršku organizovanja takmičenja u rekreativnom ribolovu na sekcijском, opštinskom, pokrajinskem i državnom nivou kao i nekoliko međunarodnih takmičenja u sportskom ribolovu.

Ribočuvarska služba je u kontinuitetu kontrolisala sportski ribolov na za to predviđenim lokacijama i distribuisala dnevne i doplatne dozvole za rekreativni ribolov. U toku sezone je distribuirano 76 dnevnih, 1 višednevna i 146 godišnjih dozvola na celom Ribarskom području „Palić – Kireš – Ludaš“.

4.9. Priprema selektivnog ribolova

U okviru projekta nemačke KfW Banke, a u vezi sa unapređenjem biodiverziteta Palićkog i Ludaškog jezera, planiran je i selektivni izlov svih introdukovanih vrsta riba (uz pomoć mreže i opreme za elektroizlov) na području IV sektora jezera Palić, a u okviru Parka prirode „Palić“.

Korisnik ribarskog područja „Palić-Kireš-Ludaš“ (JP „Palić-Ludaš“), u sklopu projekta KfW Banke i u saradnji sa nemačkim ekspertima za selektivni izlov, planira da se selektivni izlov obavi od 19. marta 2016. godine do 10. aprila 2016. godine za koje će pribaviti sve potrebne uslove i dozvole u skladu sa Zakonom.

4.10. Organizacija ribočuvarske službe

Javno preduzeće „Palić – Ludaš“ – raspolaže ribočuvarskom službom i službom čuvara prirode na zaštićenim prirodnim dobrima, koja obavlja poslove nadzora i čuvanja na teritoriji Ribarskog područja „Palić-Kireš-Ludaš“. Do kraja 2015. godine

ribočuvarska služba je imala 4 čuvara prirode u radnom odnosu sa zakonski propisanim licencama za ribočuvare, koja obavljaju i poslove ribočuvara.

U obavljanju službe, čuvar zaštićenog područja – ribočuvar sve podatke beleži i u svoje dnevne izveštaje (terenska beleška), koji se naknadno unose u jedinstvenu interaktivnu bazu podataka čuvarske i rbočuvarske službe. Sve aktivnosti su evidentirane i postoje zapisi i u elektronskoj formi.

Pored narativnih dnevnih izveštaja, ribočuvarska služba podnosi i fotodokumentaciju u vezi sa prekršajima, vođenju evidencije ulova, ili nekim drugim značajnim aktivnostima za ribarsko područje (fotografije manifestacija na ribarskom području, inspekcijskih nadzora i slično).

5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA

Prema članu 43. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014) korisnik je dužan da sprovodi edukaciju rekreativnih ribolovaca, a nadležni ministar bliže propisuje obim i sadržaj programa edukacije.

Korisnik ribarskog područja je u prvoj polovini 2015. godine organizovao informativni/inicijalni sastanak sa predstavnicima ribolovačkih udruženja, gde je bilo reči o novom Zakonu o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, o zaštićenim područjima i posebnim merama i o potrebama rekreativnih ribolovaca u odnosu na edukaciju. Nakon toga, u drugoj polovini godine održalo se 3 radionice u raznim terminima i lokacijama (u skladu sa potrebama rekreativnih ribolovaca i mogućnostima korisnika). Edukaciju je sprovela stručna služba Upravljača/Korisnika i ribočuvarska služba Korisnika. Na žalost, jako mali broj ribolovaca je bio zainteresovan za ovakav vid edukacije, pa je za sledeću godinu planirano da se edukacija organizuje zajedno sa predstavnicima ribolovačkih udruženja.

6. FINANSIRANJE

U toku sezone 2015. godine je distribuirano 76 dnevnih, 1 višednevna i 146 godišnjih dozvola na celom Ribarskom području „Palić – Kireš – Ludaš“. Distribuiranjem dozvola je ostvaren prihod u iznos od 339.833,27 RSD.

Programske aktivnosti u 2015. godini su delom finansirane iz prihoda ostvarenim distribucijom dozvola, a većim delom preko Programa upravljanja zaštićenim područjima PP „Palić“ i SRP „Ludaško jezero“.

Izveštaj sačinio:

Tamaš Vinko
stručni saradnik